

ת"פ 59530/11/14 - מדינת ישראל נגד בסאם ג'אבר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 59530-11-14 מדינת ישראל נ' ג'אבר

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י לשכת תביעות ירושלים

המאשימה

נגד

בסאם ג'אבר ע"י עו"ד שאדי ג'אבר

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של קבלת רכב גנוב, זיוף סימני זיהוי של רכב, קבלת רכב גנוב, קבלת דבר במרמה, נהיגה ללא ביטוח ונהיגה ללא רשיון רכב. ואלה העובדות העולות מכתב האישום:

במועד שלא צוין בכתב האישום, ככל הנראה בסמוך לשנת 2012, קיבל הנאשם בכפר חזמא מכונית מסוג "שברולט טראוורס" אשר אינה רשומה בישראל וזהות בעליה אינה ידועה (להלן: **הרכב**). הנאשם קיבל את הרכב בידיעה כי הושג בעבירה (אשר לא צוינה בכתב האישום).

במועד שבין יום 4.11.12 ליום 18.12.12, התקין הנאשם על הרכב לוחיות רישוי מס' 59-177-78. מס' רישוי זה שייך למכונית אחרת מאותו הדגם ואותו הצבע של הרכב, אותה רכש קרוב משפחה של הנאשם (להלן: **סלים**) ביום 26.02.12 בעבור 268,000 ש"ח.

הנאשם השיג את לוחיות הרישוי אותן התקין על הרכב, תוך שימוש ברשיונות הרכב של מכוניתו של סלים: הנאשם עבד באותה התקופה במוסך מורשה של שברולט, והציע לסלים לטפל במכוניתו במוסך בו עבד. ביום 4.11.12 לקח הנאשם את מכוניתו של סלים לצורך טיפול והחזיר לו את המכונית באותו היום. הנאשם השאיר אצלו את רשיונות הרכב והחזירם לסלים לאחר זמן מה, כאשר זה הבחין בחסרונם ופנה אל הנאשם. בפרק זמן זה, פנה הנאשם למכון רישוי עם רשיונות מכוניתו של סלים וקיבל שם לוחיות זיהוי, תוך שיצר מצג כוזב כי הוא זקוק ללוחיות למטרה כשרה.

ביום 18.12.12 נסע הנאשם ברכב בעיר ירושלים. באותה העת לא היה הרכב מבוטח בביטוח חובה ולא היה לו רשיון.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה התייחס למעשיו של הנאשם כאל גניבת רכב, והפנה לחומרתה של עבירה זו. כמו כן התייחס לסיכון התעבורתי הטמון במעשיו של הנאשם. לאור אלה ביקש להשית על הנאשם עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ הנאשם התייחס בטיעונו לכך שאין כל אינדיקציה כי מדובר ברכב גנוב. את עיקר הדגש בטיעונו שם על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן הודאתו במיוחס לו, העדר הרשעות קודמות ומצבו הרפואי הקשה. לאור אלה ביקש להסתפק בשל"צ, ולכל היותר במאסר שירוצה בעבודות שירות.

מתחם העונש ההולם

הנאשם קיבל את הרכב בידיעה שהושג בעבירה, אשר אין לגביה כל פירוט בכתב האישום.

מכתב האישום עולה, כי הרכב לא נרשם בישראל וזהות בעליו אינה ידועה. לאור זאת, לא היה בסיס להשוואה אותה ביקשה המאשימה לעשות לעבירת גניבת רכב, שכן אין כל בסיס לטענה כי מדובר ברכב אשר נגנב קודם שהגיע לידי הנאשם. במיוחד הדברים אמורים לאור כך שלפי מספר השלדה של הרכב, הוא אינו רשום בישראל ואין כל אינדיקציה לזהות בעליו.

ניתן כמובן להעלות השערות שונות בדבר מקורו של הרכב, אך משלא הובאה כל ראיה בענין זה, לא אתן להשערות אלו משקל בקביעת מתחם העונש. ניתן גם לתהות, האם שולמו לאוצר המדינה המסים בהן חייבת מכונית חדשה, אך משלא טענה המאשימה בענין זה, גם שאלה זו לא תקבל ביטוי בקביעת מתחם העונש. סביר - ואף סביר מאוד - להניח, כי הנאשם השיג יתרון כלכלי ממשי בדרך בה השיג את הרכב על פני קנייתו כדין. קשה לשער כי הנאשם היה מסתכן לנהוג ברכב ללא רישיונות וביטוח, אלמלא היה בצד עבירה זו רווח המצדיק את הסיכון. עם זאת, גזירת דינו של נאשם היא על סמך עובדות וטענות, ולא על סמך השערות או טענות שאינן מבוססות בראיות.

לאור החללים העובדתיים שבכתב האישום ביחס למקורו של הרכב והדרך בה הושג, קשה להתייחס לערכים המוגנים אשר נפגעו, וקושי זה פועל לטובת הנאשם. במובן זה, המקרה שלפני שונה מעפ"ג 17006-05-14, חרבטיל, שם נדון עניינו של אדם שהורשע בקבלת רכב אשר הוכח שנגנב קודם לכן.

הנאשם הרכיב על הרכב לוחיות רישוי של מכונית כשרה, אותן קיבל במרמה, תוך שימוש ברשיונות הרכב של קרוב משפחתו סלים ונהג בו, ללא ביטוח ומבלי שהרכב נבדק ונמצא כשיר לתנועה. מספר ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשיו של הנאשם:

נהיגה ברכב אשר אין לו רשיונות טומנת בחובה סיכון תעבורתי ברור. רכב ללא רשיונות לא נבדק על ידי מכון רישוי ואין לדעת אם הוא תקין וכשיר לנסיעה. במיוחד דברים אמורים ברכב אשר הגיע לכבישי הארץ בדרך עלומה ומקורו אינו ברור. עם זאת, מדובר בעבירה אשר על דרך הכלל מקומה להתברר בבית משפט לתעבורה ואינה גוררת הליכים פליליים.

נהיגה ללא ביטוח חובה מביאה לכך שלו חלילה היה הנאשם מעורב בתאונה בה היה נפגע אדם, הנטל לפצות את הנפגע היה נופל על כלל הציבור (דרך חברת קרנית). ניתן להשוות נהיגה ללא ביטוח להעלמת מסים, שבשני המקרים אדם נמנע מלשלם סכום שהוא חייב בו, באופן שפוגע כלכלית ביתר הציבור.

זיוף זהותו של הרכב גוררת פגיעה ביכולת האכיפה של הרשויות. הנאשם נהג במכונית אשר מקורה בעבירה, והסווה זאת בכך שהרכיב עליו לוחיות רישוי של מכונית דומה. בכך הצליח להסתיר את קבלת הרכב פרק זמן לא ידוע. יתרה מכך, הנאשם נהג במכונית, אשר נחזית להיות שייכת לאדם אחר. לו היה הנאשם עובר עבירת תנועה, היא היתה נזקפת לחובת קרובו סלים ועל סלים היה רובץ הנטל להראות שלא הוא אחראי לה.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבותיו היחודיות של התיק שלפני, נע בין מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות ועד שנת מאסר בפועל וכן קנס כספי ועונשים נלווים.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירה

הנאשם יליד 1960. נשוי ואב לשלושה. בעבר עבד כמכונאי אך לאחרונה פסק לעבוד בשל מצבו הרפואי. אין לחובתו הרשעות קודמות.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי מדובר באדם אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי ותפקד באופן תקין. הנאשם קיבל אחריות למעשיו בפני שירות המבחן והביע עליהם צער ובושה. עוד עלה, כי הארוע פגע בנאשם ובקשר שלו עם כמה מבני משפחתו.

מתיעוד רפואי שהוגש (וכן מהתסקיר ומחוות דעת הממונה על עבודות השירות) עולה, כי הנאשם לקה בשנים האחרונות בסרטן במעי הגס וסובל מקשיים בניידות. עוד עלה, כי הנאשם אינו עובד בשל מחלתו מזה כשנתיים.

דין והכרעה

מכלול הנתונים שבתיק פועל לזכות הנאשם: מדובר באדם אשר זהו כשלוננו הראשון בעבירה, הודה במיוחס לו ללא תמורה או התחייבות מצד המאשימה, קיבל על מעשיו אחריות מלאה גם לפני שירות המבחן ומצבו הרפואי קשה. משכך, מן הדין היה להשית עליו עונש הנמצא בצידו התחתון של המתחם, קרי מאסר קצר אשר ירוצה בעבודות שירות, וקנס כספי. ועם זאת, הנאשם אינו יכול לרצות עונש מאסר בעבודות שירות, בשל מצבו הרפואי.

בנסיבות אלו, משלא ניתן להשית על הנאשם את העונש ההולם, וזאת בשל טעמים אובייקטיביים שאינם בשליטתו של הנאשם, ראיתי לחרוג במעט ממתחם העונש ההולם, ולהשית על הנאשם של"צ נרחב. אכן, על דרך הכלל חריגה ממתחם העונש אפשרית רק מטעמי שיקומו של נאשם. עם זאת, יש אחיזה בפסיקה גם לאפשרות לחרוג ממתחם העונש בשל שיקולי הענישה הכללים, באותם מקרים חריגים ויוצאי דופן המצדיקים זאת. ר' למשל ע"פ 4456/14, קלנר נ' מדינת ישראל, שם נפסק (פסקה 218), שם חרג בית המשפט העליון ממתחם העונש ההולם בשל מצב רפואי של נאשם. ונפסק:

כך ראוי שנעשה, במקרים חריגים, גם לגבי חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם במצבים שאינם נופלים לחריג השיקום. להשקפתי, בסוג כזה של מקרים לא ניתן להלום מצב שלפיו ייכפה על בית המשפט לגזור עונש בלתי מידתי. עם זאת, יודגש ויודגש היטב: פתח זה שאנו פותחים כאן לטובת חריגה ממתחם העונש ההולם - פתח צר הוא. פתח זה ראוי לו להיות מוסדר בחקיקה ראשית (ראו גם גזל אייל, בעמ' 29), אך בהעדר הסדר כאמור, אין מנוס מהתווייתו בדרך פסיקתית כנגזרת של הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, המחייבות כמובן גם את הרשות השופטת.

לאור האמור לעיל, גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חודשיים מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור אחת מן העבירות בהן הורשע תוך שלוש שנים מהיום.
- ב. 250 שעות של"צ. העבודות יבוצעו בפקוח שירות המבחן. ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ביצוע העבודות ומועדן, הדבר יעשה על ידי שירות המבחן ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.

ג. קנס בסך 2,500 ש"ח או חודש מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל- 5 תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.8.16 והיתר עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

הנאשם מוזהר, כי אם לא יבצע השל"צ כנדרש, הוא צפוי לגזירת דינו מחדש.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ו, 05 יוני 2016, במעמד הצדדים.